

ALARM

PREVENCE ÚRAZŮ V DOPRAVĚ

Leden 2009

Číslo projektu: 1F44/L/058/050
Zadavatel: Ministerstvo dopravy
Styčný pracovník: Ing. Blanka Sunkovská
Datum: leden 2009

Zodpovědný řešitel: Mgr. Iva Provalilová

Spoluřešitelé: Jitka Heinrichová, Mgr. Zuzana Strnadová

Obsah

Úvod.....	4
Stručné zásady prevence dopravních úrazů	4
Příčiny dopravních nehod dětí.....	4
Zásady bezpečného přecházení	5
Zásada vidět a být viděn.....	5
Co můžeme udělat	5
Nápady pro obce i školy.....	7

Úvod

Dopravní výchova zaujala pevné místo ve výuce v mateřské a základní škole. Objevují se také různé soutěže s dopravní tematikou například v rozhlase, televizi a dnes i na internetu. Přesto si stále hodně dětí hraje na nebezpečných místech a procento nehodovosti neklesá tak, jak bychom si přáli. Chybí návaznost výchovy v mateřské škole, základní škole, střední škole a v rodině. Dopravní úrazy představují 14 % z celkového počtu dětských úrazů. Nejčastěji se jedná o zlomeniny a zmožděniny, v řadě případů jde o kombinovaná poranění hlavy, hrudníku a břicha. Vážné zranění, způsobené dopravní nehodou, postihne každoročně více než 4000 dětí. Přibližně 40 dětí na následky dopravní nehody umírá. Dvojnásobně častěji nežli u jiných zranění se u nich setkáváme s dlouhodobými nebo trvalými následky!

Stručné zásady prevence dopravních úrazů

- Důsledné nošení cyklistické přilby při jízdě na kole, pestré oblečení, reflexní výbava, kontrola technického stavu jízdního kola.
- Povinné užívání autosedaček pro děti mladší 12 let a menší 150 cm.
- Povinné užívání bezpečnostních pásů vedených přes boky a klíční kost, nikdy přes krk a nebo v podpaží.
- Zřizování retardérů, budování jízdních pruhů určených výhradně cyklistům, snižování rychlosti v zónách bydlení, v blízkosti škol a hřišť.
- Dopravní výchova na školách, seznamování dětí s pravidly silničního provozu, dopravními značkami, ověřování teoretických znalostí v praxi.
- Výcvik na dopravních hřištích, soutěže, programy pro začínající cyklisty.
- Poskytnutí dobrého příkladu dospělými – respektování světelné signalizace, správné přecházení na značených přechodech, opatrná jízda, vyhýbání se rizikovým místům a situacím
- Pozor na přecházení na značených přechodech, řidič je povinen dát přednost chodci, nejde však o absolutní přednost – přejít lze jen za předpokladu, že řidič nebude nucen náhle změnit směr ani rychlost jízdy.

Příčiny dopravních nehod dětí

- Náhlé vstoupení do vozovky – zbrklé chování, následování vrstevníků, přecházení mezi auty.
- Přecházení bez rozhlédnutí – špatný odhad rychlosti a vzdálenosti – značené přechody.
- Hra dětí na vozovce nebo v její blízkosti.
- Nízká četnost používání prvků pasivní bezpečnosti, tj. přileb, pásů a autosedaček.

- Nerespektování pravidel silničního provozu při jízdě na kole, náhlé odbočení, jízda vedle sebe.

Zásady bezpečného přecházení

- Vybrat bezpečné místo k přecházení.
- Zastavit se na kraji chodníku.
- Rozhlédnout se a naslouchat, zda nic nejede.
- Čekat na vhodný čas k bezpečnému přechodu.
- Znovu se rozhlédnout a rychle přejít.
- Bezpečně přecházet znamená po celou dobu přecházení sledovat dopravu, rozhlížet se a naslouchat!
- Důležité je respektovat zásadu vidět a být viděn!

Zásada vidět a být viděn

- Viditelnost lze zvýšit vhodnou barvou oblečení a doplňky z fluorescenčních a reflexních materiálů. Téměř 1/3 nehod u dětí se odehrává ve dne za zhoršené viditelnosti.
- Fluorescenční materiály zvyšují viditelnost za denního světla a za soumraku – ve tmě svou účinnost ztrácejí. K nejčastěji užívaným barvám patří jasně žlutá, zelená a oranžová.
- Reflexní materiály zvyšují viditelnost za tmy. Světlo odrážejí na vzdálenost až 200 m. Reflexní materiál je v noci vidět na 3x větší vzdálenost než bílé oblečení a na více než 10x větší vzdálenost než oblečení modré.

Co můžeme udělat . . .

- Zamezit hrám na vozovce, které bývají způsobeny nedostatkem hracích ploch a hřišť pro děti, často spontánností při hrách na méně vytížených cestách v obytných zónách. Děti někdy obsadí část komunikace nebo si hrají v její bezprostřední blízkosti či přilehlých plochách části cesty. Tak dochází ke konfliktům i při relativně nízkých rychlostech vozidel a při lepší viditelnosti dětí. Při přebíhání např. za míčem dítě nereaguje přiměřeně a chování dítěte i výsledek je prakticky shodný s předcházejícím bodem.
- Předcházet chůzi po nesprávné straně vozovky, což bývá nejčastější příčinou konfliktních situací u dětí a dospělých mimo městské aglomerace a to zejména při zhoršené viditelnosti a v noci. Pravidlo „vidět a být viděn“ pro chodce v silničním provozu často znamená záchranu zdraví nebo života. Mám-li vozidla za sebou nevidím je a nemohu tudíž ani správně reagovat.

- Předcházet nesprávnému přecházení křižovatky (ne nejkratší cesta, vstup do vozovky na červenou), které může vyvolat konfliktní situaci podobně jako náhlá změna směru chůze chodce.
- Předcházet jízdě dvou cyklistů vedle sebe, což je další z častých dopravních přestupků. Při předjíždění nemá vždy řidič možnost k potřebnému manévru a i v případě letného dotyku vozidla s cyklistou dochází k dopravní nehodě většinou s vážnými následky.
- Předcházet konfliktním situacím na přechodu pro chodce, kde může dojít k přehlédnutí signálu nebo špatnému úsudku u chodce a může dojít opět k ohrožení chodce.
- Předcházení dobíhání na „zelenou“. Ne vždy se podaří stihnout zelenou i na dalším rameni křižovatky a dobíhání vede k nehodám, stejně jako špatný výhled řidičů stojících v pruzích na světelně řízené křižovatce.
- Předcházení nehodám dopravní výchovou v rodině. Pevnou koncepcí výchovy a zvláště dopravní výchovy dávají rodiče najevo to, že si přejí pro své děti to nejlepší, že je mají rádi, že chrání jejich životy.

Nápady pro obce i školy

Zklidnění dopravy před školou
v Jilemnici zúžením jízdních pruhů

ZÓNA 30

Základní prvky
zklidňování dopravy

- Ke zklidnění provozu na komunikaci před školou došlo pomocí středního dělčího pásu.
- Dalším významným ochranným prvkem je zvýšený přechod, který výrazně přispěje ke snížení rychlosti vozidel.

- Střední dělčí pás chrání děti i při přecházení vozovky na přechodě. Děti jsou urostřed přechodu chráněné před nájezdem vozidla.
- Významným prvkem je i použití dopravní značky na sloupku, která nezakrývá dítě a upozorňuje řidiče na směr jízdy.

Ostrůvce k na vjezdu do obce

Zúžení komunikace pomocí
vytažení chodníkových ploch

Zvýšená plocha křižovatky

ZÓNA 30

Úprava komunikace
na vjezdu do zóny 30

Přerozdělení uličního prostoru
ve prospěch uživatelů
nemotorové dopravy

Zkrácení
délky přechodu
pomocí středního
dělicího ostrůvku

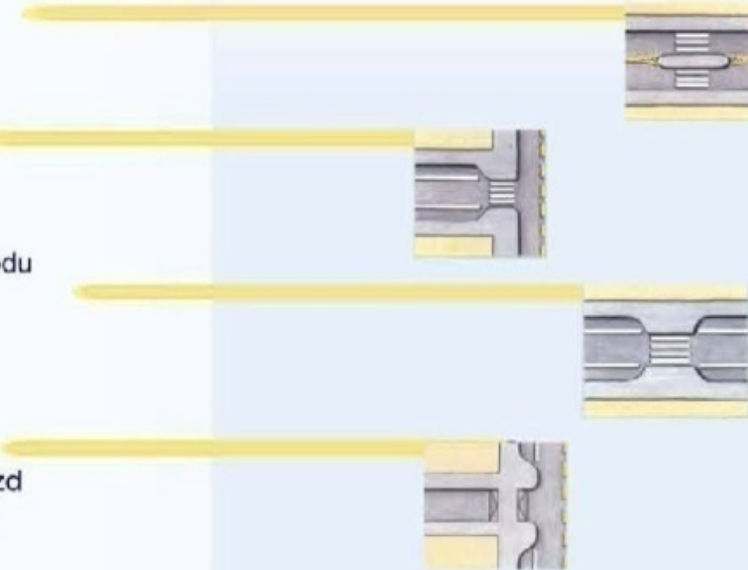
Vysazené
chodníkové plochy
v křižovatce

Zkrácení délky přechodu
pomocí vysazených
chodníkových ploch
mimo křižovatku

Chodníkový přejezd
do zklidněné ulice

CHRAŇME

NAŠE DĚTI

Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.

Líšeňská 33a, 636 00 Brno

www.cdv.cz

Projekt AI ARM - 1F44I / 058 / 050

Moderní formy dopravní výchovy dětí a mládeže jako prostředek
snížení nehodovosti na neotramních komunikacích

bezpečné cesty
v okolí školy

Tempo 30

Leží-li škola mimo průtah či hlavní (tranzitní) komunikaci, lze elegantně užít tzv. plošného zklidnění dopravy v celém okolí školy pomocí tzv. zón Tempo 30. Toto opatření je v ČR zatím málo známé, avšak v zahraničí již desítky let masově rozšířené. V čem spočívá jeho popularita a jaké nabízí výhody?

- Jednoduchost - základní princip spočívá ve vyznačení všech vjezdů do zóny příslušnou dopravní značkou „Zóna 30“, zavedení přednosti zprava na všech křižovatkách (forma zklidnění a zvýšení pozornosti řidičů) a vysvětlením smyslu opatření ze strany obce obyvatelům, resp. uživatelům
- Vysoká bezpečnost - šance odvrátit nehodu je ve srovnání s rychlostí 50 km/h obrovská a dojde-li přesto ke kolizi s chodcem, její následky jsou vážné je n výjimečně, zatímco při 50 km/h jsou pravidlem
- Snadné přecházení i bez vyznačených přechodů, snadná a bezpečná jízda na kole i bez speciálních stezek (malé rozdíly mezi cyklisty a automobily)
- Atraktivnější prostředí, možnost užít méně zpevněných ploch a více zeleně
- Zmírnění intenzity provozu, odrazení tranzitní dopravy a její odkázání na hlavní komunikace

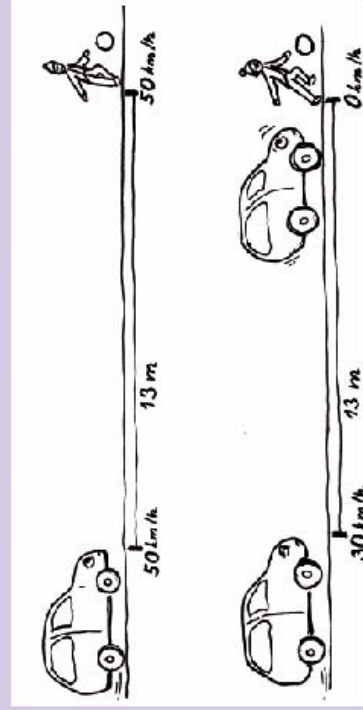

Chraňme
to nejcennější

NAŠE
DĚTI

Bezpečné
cesty
v okolí

školy

Zvýšené plochy

Před úpravou

Účinně regulují rychlosti projíždějících vozidel a velmi zmírňují rizika pro přecházející děti. Hodí se však spíše pro komunikace, kde není velký podíl dálkové, resp. tranzitní dopravy.

Nabízejí následující přednosti:

- Velmi účinné snížení rychlosti a rizika zranění dítěte
- Komfortní přecházení v jedné úrovni bez nutnosti překonávat výšky obrubníků
- Zvýraznění přechodu či místa pro přecházení řidiči - opatření nelze přehlédnout

Po úpravě

Vysazené chodníkové plochy

Před úpravou

Hodí se pro všechny typy komunikací nezávisle na intenzitě a rychlosti provozu

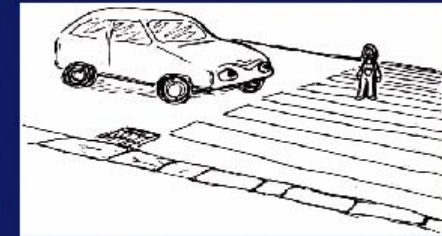
Nabízí následující výhody:

- Díky zkrácení přechodu činí přecházení snazším a bezpečnějším
- Brání protiprávnímu parkování před přechodem či křižovatkou a parkování usměrňují
- Zlepšují optický kontakt mezi řidičem a přecházejícím chodcem (dítětem)
- Zvětšují rozsah chodníků na úkor vozovek a parkovacích pruhů (pohodlí chodců, dětí joucích do školy)

Po úpravě

Ochranné ostrůvky

Před úpravou

Je velice elegantním řešením, použitelným na všech typech komunikací. Šířka činí zpravidla 2,0-2,5 metrů, preferují se kvalitní stavebně provedené ostrůvky před často vídanými provizorii z prefabrikátů.

Výhody jsou následující:

- Usnadňuje přecházení jeho rozdělením na dvě části
- Nabízí chráněnou plochu uprostřed přechodu
- Zkracuje pobyt dítěte ve vozovce
- Zvýrazňuje přechod řidičům
- Nabízí neznepevněné plochy pro výsadbu květin a zkrášlení okolí školy

Po úpravě

Tempo

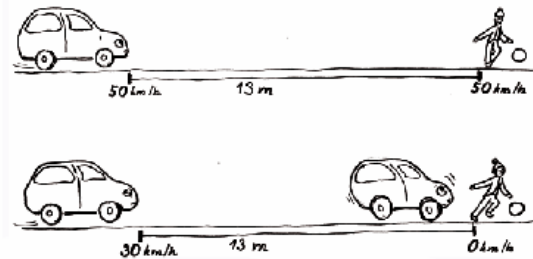
30

Chraňme
to nejcennější

Leží-li škola mimo průtah či hlavní (tranzitní) komunikaci, lze elegantně užít tzv. plošného zklidnění dopravy v celém okolí školy pomocí tzv. zón Tempo 30. Toto opatření je v ČR zatím málo známé, avšak v zahraničí již desítky let masově rozšířené. V čem spočívá jeho popularita a jaké nabízí výhody?

Bezpečné
cesty

- Jednoduchost - základní princip spočívá ve vyznačení všech vjezdů do zóny příslušnou dopravní značkou „Zóna 30“, zavedení přednosti zprava na všech křižovatkách (forma zklidnění a zvýšení pozornosti řidičů) a vysvětlením smyslu opatření ze strany obce obyvatelům
- Zmírnění intenzity provozu a odkázání tranzitní dopravy na hlavní komunikace

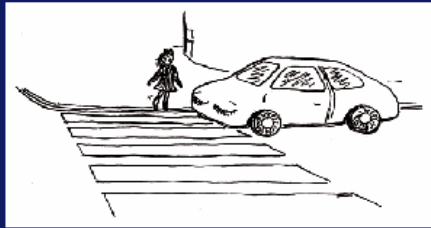
- Vysoká bezpečnost - šance odvrátit nehodu je ve srovnání s rychlostí 50 km/h obrovská a dojde-li přesto ke kolizi s chodcem, její následky jsou vážné jen výjimečně, zatímco při 50 km/h jsou pravidlem
- Atraktivnější prostředí, možnost užít méně zpevněných ploch a více zeleně
- Snadné přecházení i bez vyznačených přechodů, snadná a bezpečná jízda na kole i bez speciálních stezek (malé rozdíly mezi cyklisty a automobily)

v okolí

školy

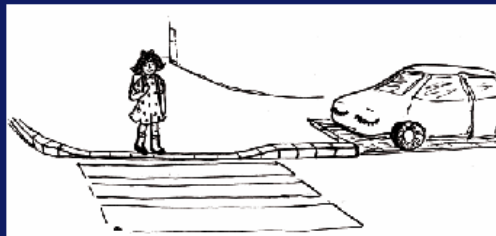
Vysazené chodníkové plochy

Hodí se pro všechny typy komunikací nezávisle na intenzitě a rychlosti provozu

Nabízí následující výhody:

- Díky zkrácení přechodu činí přecházení **snazším a bezpečnějším**
- Brání **protiprávnímu parkování** před přechodem či křižovatkou a parkování usměrňují
- Zlepšují **optický kontakt** mezi řidičem a přecházejícím chodcem (dítětem)
- **Zvětšují rozsah chodníků** na úkor vozovek a parkovacích pruhů (pohodlí chodců, dětí joucích do školy)

Zvýšené plochy

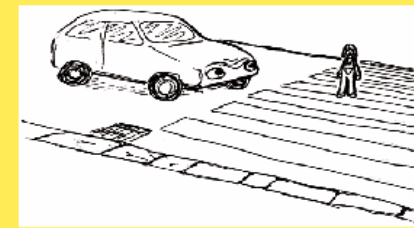
Účinně regulují rychlosti projíždějících vozidel a velmi zmírňují rizika pro přecházející děti. Hodí se však spíše pro komunikace, kde není velký podíl dálkové, resp. tranzitní dopravy.

Nabízejí následující přednosti:

- Velmi účinné **snížení rychlosti** a rizika zranění dítěte
- **Komfortní přecházení** v jedné úrovni bez nutnosti překonávat výšky obrubníků
- **Zvýraznění přechodu** či místa pro přecházení) řidiči - opatření nelze přehlédnout

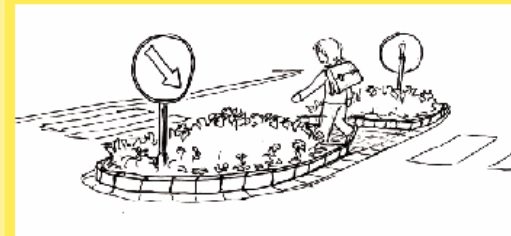
Ochranné ostrůvky

Je velice elegantním řešením, použitelným na všech typech komunikací. Šířka činí zpravidla 2,0-2,5 metrůš, preferují se kvalitní stavebně provedené ostrůvky před často vídanými provizorii z prefabrikátů.

Výhody jsou následující:

- **Usnadňuje přecházení** jeho rozdělením na dvě části
- Nabízí **chráněnou plochu** uprostřed přechodu
- **Zkracuje pobyt** dítěte ve vozovce
- **Zvýrazňuje přechod** řidičům
- Nabízí nebezpečné plochy pro výsadbu květin a zkrášlení okolí školy

Ochrana dětí (a nejen jich) se však dá velice účinně zlepšovat i používáním jednoduchých a přitom nedocenených bezpečnostních prvků a doplňků komunikací, jejichž používáním je v okolí škol dvojnásob potřebné.

Zvýšené plochy

Účinně regulují rychlosti projíždějících vozidel a velmi zmírňují rizika pro přecházející děti. Hodí se však spíše pro komunikace, kde není velký podíl dálkové, resp. tranzitní dopravy.

Ochranné ostrůvky

Je velice elegantním řešením, použitelným na všech typech komunikací. Šířka činí zpravidla 2,0-2,5 metrůš, preferují se kvalitní stavebně provedené ostrůvky před často vídanými provizorii z prefabrikátů.

Vysazené chodníkové plochy

Hodí se pro všechny typy komunikací nezávisle na intenzitě a rychlosti provozu

Projekt: I-44/038/050 Moderní formy dopravní výchovy dětí a mládeže jako prostředek snižování nehodovosti v provozu na pozemních komunikacích

Zvýšené plochy

Před úpravou

Nabízejí následující přednosti:

- Velmi účinné **snížení rychlosti** a rizika zranění dítěte
- **Komfortní přecházení** v jedné úrovni bez nutnosti překonávat výšky obrubníků
- **Zvýraznění přechodu** (či místa pro přecházení) řidiči - opatření nelze přehlédnout

Po úpravě

Vysazené chodníkové plochy

Před úpravou

Nabízí následující výhody:

- Díky zkrácení přechodu činí přecházení **snazším a bezpečnějším**
- Brání **protiprávnímu parkování** před přechodem či křižovatkou a parkování usměrňují
- Zlepšují **optický kontakt** mezi řidičem a přecházejícím chodcem (dítětem)
- **Zvětšují rozsah chodníků** na úkor vozovky a parkovacích pruhů (pohodlí chodců, dětí jdoucích do školy)

Po úpravě

Ochranné ostrůvky

Před úpravou

Výhody jsou následující:

- **Usnadňuje přecházení** jeho rozdělením na dvě části
- Nabízí **chráněnou plochu** uprostřed přechodu
- **Zkracuje pobyt** dítěte ve vozovce
- **Zvýrazňuje přechod** řidičům
- Nabízí neznepevněné plochy pro výsadbu květin a zkrášlení okolí školy

Po úpravě

